

प्रदेश लोक सेवा आयोग, प्रदेश नं. २
कृषि सेवा, बागवानी (हर्टिकल्चर) समूह, अधिकृत नबौ तह खुला र अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाका पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।

भाग १ – लिखित परीक्षा

भाग २ – अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क : २००

पूर्णाङ्क : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	खण्ड	प्रश्न संख्या	अङ्क भार	परीक्षा प्रणाली	समय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन र सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र व्यवस्थापन	१०	१०×५=५०	छोटो उत्तर	१.३० घण्टा	५०	४०
		(ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	५	५×१०=५०	लामो उत्तर	१.३० घण्टा	५०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय		४	४×१५=६०	विश्लेषणात्मक समीक्षा	३ घण्टा	१००	४०
			२	२×२०=४०	विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर			

- प्रथम पत्र खण्ड (क) को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने प्रथम पत्र खण्ड (ख) र द्वितीय पत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- यथासम्भव प्रश्नहरु नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन् ।
- समस्या समाधानका उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।
(क) पहिलो भागमा समस्याका पहिचान ।
(ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानका लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम ।
(ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानका लागि सुझाव ।
(घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ठोस तरिका ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरु परीक्षाका मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेका सम्झनु पर्दछ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति : २०७८।०२।२३ गते देखि ।

१. राज्य र सरकार
 - १.१ व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
 - १.२ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
 - १.३ विद्यमान नेपालको संविधान
 - १.४ संघ, प्रदेश र स्थानिय तह बीचको अन्तरसम्बन्ध र समन्वय
२. सार्वजनिक प्रशासन
 - २.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
 - २.२ कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरु
 - २.३ आर्थिक प्रशासन- बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
३. व्यवस्थापन
 - ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा
 - ३.२ व्यवस्थापनमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्व
 - ३.३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
४. विकासका आयामहरु
 - ४.१ विकास प्रशासनका अवधारणा
 - ४.२ विकासमा जनसहभागिता
 - ४.३ आवधिक योजना
 - ४.४ दिगा विकास
 - ४.५ विकेन्द्रीकरण
 - ४.६ गरीबी निवारण
 - ४.७ सुशासन
 - ४.८ विकासमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
 - ४.९ जनसंख्या र बसाईसराई
५. लोकतन्त्र र मानव अधिकार
 - ५.१ लोकतन्त्र र समावेशीकरण
 - ५.२ कानुनी राज्य
 - ५.३ मानव अधिकार
 - ५.४ लैंगिक सवाल (Gender Issues)
 - ५.५ आरक्षण र सकारात्मक विभेद
 - ५.६ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
 - ५.७ निर्वाचन प्रणाली, निर्वाचन चक्र, निर्वाचन व्यवस्थापन
६. नेपाली समाज र यस्को बनोट
 - ६.१ नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरुको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
 - ६.२ आदिवासी, जनजाती, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरुको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरु, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरु

- समाप्त -

खण्ड (ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय

अंक:- ५०

1 Horticulture policy and strategy

- 1.1 History, objective, role, impact, importance, scope and activities of horticultural research and development plan and programs in Nepal
- 1.2 Review of limitations and achievements of Horticulture Development in Nepal.
- 1.3 National and international linkages for horticultural research and development
- 1.4 Prioritization of horticultural crops for research and development in Nepalese context
- 1.5 Present situation and distribution of major Fruits, Vegetables, Spices, plantation crops and Ornamental plants in Nepal
- 1.6 Horticulture Extension and Training Program
- 1.7 Major constraints to horticultural crop production in Nepal and possible remedies
- 1.8 Prospects of horticultural crop production in Nepal
- 1.9 Horticultural Project Planning and Management
- 1.10 Concept of pocket-package programme, satellite farming and commercial farming
- 1.11 Role of horticulture in poverty alleviation, food security, environment protection and income generation in Nepal

2 Acts and Policies (Relevant Sections Only)

- 2.1 Nepal Agriculture Perspective Plan (APP), 2050
- 2.2 Current Periodical Plan with special reference to horticulture
- 2.3 National Horticulture Policy, 2061
- 2.4 Horticulture Master Plan, 2047
- 2.5 Agro-diversity Policy 2063
- 2.6 Agri-Business Promotion Policy, 2063
- 2.7 National Coffee Policy
- 2.8 National Tea Policy
- 2.9 National Fertilizer Policy, 2058
- 2.10 Present Constitution of Nepal
- 2.11 Food Act, 2023
- 2.12 Seed Act, 2045
- 2.13 NARC Act, 2048
- 2.14 Civil Service Act, 2049
- 2.15 Civil Service Regulation, 2050
- 2.16 Local Governance Act, 2055
- 2.17 Nepal Agriculture Services Regulations, 2050
- 2.18 Financial Regulation, 2064
- 2.19 Plant Protection Act, 2064
- 2.20 Province no2, Province Public Service commission Act, 2076 & Regulation, 2078
- 2.21 Province No.2, Province Government, Agriculture Related Act, Rule & Regulations
- 2.22 Local Government Operation Act, 2074

3 General Horticulture

- 3.1 Existing horticultural crop production zones and potential areas of the country
- 3.2 Present horticultural crops production, supply, demand, export and import situation in Nepal

- 3.3 Scope and limitations of floriculture development in Nepal
- 3.4 Bio-diversity and its protection
- 3.5 Farmer's cooperative and women's participation in horticulture
- 3.6 Province No.2, Horticultures Infrastructure and Statistics
- 3.6 Horticultural farm management system in Nepal
- 3.7 Existing horticultural farms/stations and their use in Nepal
- 4 Special topics with reference to horticulture**
 - 4.1 GATT
 - 4.2 SAFTA
 - 4.3 TRIPP
 - 4.4 Intellectual Property Right (IPR)
 - 4.5 Patent Right
 - 4.6 World Trade Organization (WTO) - general
 - 4.7 Role of private sector in horticulture development
 - 4.8 UPOV
 - 4.9 Sue generics
- 5. Scope and importance of high value horticultural crops and variety releasing system**
 - 5.1 Elements of horticultural commodities
 - 5.2 Value chain approach
 - 5.3 Crop varietal selection processes – a) conventional and b) participatory
 - 5.4. Varietal releasing system in Nepal

- समाप्त -